HEPATİT B TESTLERİ

written by Dr. Aydoğan Lermi

Hepatit B Virüs Testleri: Hepatit serolojisi, Hepatit markırları

Hepatit B virüs enfeksiyonu insandan insana kan, semen, vücut salgıları ile kolay bulaşan yaygın görülen ve ülkemizde giderek artan bir enfeksiyondur. Hepatit B enfeksiyonunun teşhisinde birçok laboratuar testleri kullanılır. Testlerin daha iyi anlaşılması için şu kelimelerin anlamlarına bir bakalım:

Seroloji: Hepatit virüslerinin ve bunlara karşı oluşan antikorların tespit yöntemine serolojik inceleme denir.
Markır (marker): Serolojik incelemeler sırasında virüslerin incelenen parçalarına markır denir.
Antijen: Vücudun bağışıklık sistemi tarafından yabancı kabul edilen ve kendisine karşı savaş açılan mikrop parçası.
Antikor: Antijenin ortadan kaldırılması için bağışıklık sistemi tarafından yapılmış silah.

Hepatit B laboratuar testleri virüse ait olan birçok antijen ve antikorun aranmasından oluşur. Bu serolojik testlere markır da denir. Hepatit markırları hastalığının durumu hakkında detaylı bilgi verir.

Hepatit B testleri nelerdir?

Hepatit B virüs testleri virüsün proteinleri ve bunlara karşı oluşan antikorlardan ibarettir. Bu testlere hepatit markırı yada hepatit serolojisi de denir.
- **HBs-Ag,**
- **Anti-HBs,**
- **Anti-HBc IgG,**
- **Anti-HBc IgM** en sık istenen hepatit testleridir.

Hepatit markırlarının anlamı nedir?

HBsAg: Hepatit B virüsü (HB) yüzey (s) antijeni (Ag) dir. Yani hepatit b virüsünün yüzeyinde yer alan bir protein, bir yapı taşıdır. Eğer virüs karaciğerde çoğalıyor ise bu proteinden yapması gerekir. Akut ve kronik hepatit sırasında HBsAg pozitif bulunur. HBsAg nin pozitif olması bu hastanın kanında hepatit virüsü olduğunu ve bulaştırıcı olduğunu gösterir. HBsAg hepatit aşısı yapmak için de kullanılır. Normal insan bağışıklık sistemi virüsü ortadan kaldırmak için HBsAg karşı antikor üretir. Antikor oluşup oluşmadığı Anti-HBs testi ile anlaşılır.

Anti-HBs: Hepatit B yüzey antikoru. Bağışıklık sisteminin Virüsü ortadan kaldırmak amacıyla ürettiği silahtır. Anti-HBs testinin pozitif olması bağışıklık sisteminin çalışmaya başladığını ve virüsü temizlemeye başladığını gösterir. Anti-HBs pozitifliği aynı zamanda aşının da tuttuğunu gösterir. Bu antikorun erken dönemde yapılanı Anti-HBs IgM hepatit B hastalığının erken dönemde olduğunu veya 6 ay içinde geçirildiğini gösterir. Geç antikorlar yani Anti-HBs IgG pozitifliği geçirilmiş hepatit B de ve kronik hepatit de pozitif olur.

Anti-HBc: Hepatit B virüsü kor antikorudur. Yani virüsün içinde yer alan önemli bir proteine karşı gelişen antikordur. Akut hepatit geçiren hastalarda pozitif olur ve hayat boyu pozitif devam eder. Anti-HBc pozitifliği hastanın geçmiş bir zamanda hepatit b hastalığını geçirdiğini gösterir. Anti-HBc pozitifliği aşı ile olmaz.

Anti-HBc IgM: hepatit B kor antijenine karşı yeni yapılmış IgM türü antikor varlığını gösterir. Anti-HBc IgM pozitifliği akut veya son 6 ay içinde geçirilmiş enfeksiyonu gösterir.

Hepatit markırları aşağıdaki sorulara cevap vermek için istenir
• Hasta akut hepatit b hastası mı?
• Hasta hepatit B hastalığını geçirmiş mi?,
• Hasta hepatit B hastalığına karşı aşılımı,
• Hasta hepatit B taşıyıcısı mı?

Hepatit B testleri ne ifade ediyor?

MARKIR	SONUÇ	ANLAMI
HBsAg	**Negatif**	Hepatit B geçirmemiş ve hastalığa karşı bir bağışıklığı yok.
Anti-HBc	**Negatif**	
Anti-HBs	**Negatif**	
HBs Ag	**Negatif**	Hastalığı geçirmiş ve doğal bağışıklığı var.
Anti-HBc	**Pozitif**	
Anti-HBs	**Pozitif**	
HBs Ag	**Negatif**	Aşıdan dolayı bağışıklığı var korunuyor.
Anti-HBc	**Negatif**	
Anti-HBs	**Pozitif**	
HBsAg	**Pozitif**	Akut hepatit B enfeksiyonu.
Anti-HBc	**Pozitif**	
Anti-HBc IgM	**Pozitif**	
Anti-HBs	**Negatif**	
HBsAg	**Pozitif**	Kronik hepatit B enfeksiyonu
Anti-HBc	**Pozitif**	
Anti-HBc IgM	**Negatif**	
Anti-HBs	**Negatif**	
Anti-HBc	**Negatif**	1- İyileşme döneminde akut enfeksiyon 2- Anti HBc yanlış pozitif olabilir tekrarı uygundur, 3- Kronik enfeksiyon, olabilir. 4- İleri tetkik gerek.
HBsAg	**Pozitif**	
Anti-HBs	**Negatif**	

HBV DNA PCR testi nedir neden istenir?

PCR testi kanda virüsün varlığını çeşidini ve miktarını gösteren testtir. Virüsün parçası yada antikoru değil direk olarak kendisinin gösteren çok önemli bir testtir. HBV DNA PCR testi vücudumuzda virüs var ise erken dönemde pozitif olan bir testtir.

Hepatit B testleri ne zaman pozitif olur?

Serolojik testler hastalık kapıldıktan 3 ila 6 ay sonra testler pozitif olur. HBV DNA PCR testi ise hastalık kapıldıktan birkaç hafta sonra pozitif olmaya başlar.

Hastalık kaptığımdan şüpheleniyorum ancak testler negatif ne yapmalıyım?

Hepatit B testlerinin pozitif olması aylar alabilir. Hastalık kaptığınızdan şüpheleniyorsanız ve bağışıklığınız yoksa en kısa zamanda aşı ve immün globülin ile hayat boyu korunma sağlanabilir.

HBV DNA PCR testi en erken pozitif olan testtir.Erken dönemde hepatit teşhisi koyduran test var mı? HBV DNA PCR testi haftalar içinde pozitif olur ve akut hepatit B teşhisi koymamızı sağlar.

Hepatit B nin erken dönemde teşhis edilmesini önemi nedir?

Hastalık bulaştı ve erken dönemde aşı ve immün globülin ile korunma sağlanamadı ise anti viral ilaçlar ile hepatit B virüsün tedavisi ve kronikleşmesinin azaltılması mümkündür. Bu nedenle akut Hepatit B nin erken dönemde teşhis ve tedavisi önemlidir.

Şüpheli durumlarda sadece hepatit B testi yaptırsam yeterlimi?

Hayır, şüpheli durumlarda kan yoluyla bulaşabilecek en tehlikeli hastalıkların taranması gerekir. Bu durumda Hepatit B , Hepatit C ve HİV taraması yapılması erken dönemde teşhis ve tedavilerinin yapılması gerekir. Şüpheli durumlarda aşağıdaki testlerin yapılması önerilir:

- **HBsAg,**
- **Anti-HBs,**
- **Anti-HBc IgG,**
- **Anti-HBc IgM,**
- **Anti-HCV,**
- **Anti-HİV** testleri yapılmalıdır.

Ancak bu testlerin pozitif olması zaman alacaktır. Test sonuçları negatif ise tekrarlanmalı ve bir enfeksiyon hastalıkları uzmanına danışılmalıdır.